

# ЗАКОН

## О СЕМЕНУ И САДНОМ МАТЕРИЈАЛУ ПОЉОПРИВРЕДНОГ И УКРАСНОГ БИЉА

(Објављено у „Службеном гласнику РС”,  
број 91/25 од 23. октобра 2025. године)

### І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

#### Предмет уређивања

##### Члан 1.

Овим законом уређује се производња, контрола производње, дорада, квалитет, паковање, обележавање, стављање на тржиште, постконтролно испитивање и увоз одређених група и врста семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља, као и друга питања од значаја за област семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља.

#### Примена закона

##### Члан 2.

Одредбе овог закона примењују се на групе и врсте семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља, и то на: житарице, индустријско биље, репу, кромпир, крмно биље, поврће, воће, винову лозу, хмељ, као и на украсно биље, чије се семе и садни материјал производи и ставља на тржиште.

Министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар) прописује врсте пољопривредног и украсног биља.

#### Изузеци од примене

##### Члан 3.

Одредбе овог закона не примењују се на:

1) узорке семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља, у количинама прописаним у складу са овим законом:

(1) које правно лице које се бави испитивањем и оплемењивањем биља у области ратарства, повртарства, воћарства, виноградарства и украсног биља, производи, прима или шаље другом правном лицу које се бави испитивањем и оплемењивањем у овим областима, ради научних истраживања и извођења експеримената,

(2) који се користе за признавање сорти и заштите права оплемењивача,

(3) који се користе за међулабораторијска испитивања,

(4) који се користе за потребе банке биљних гена;

2) оплемењивачево семе;

3) семе и садни материјал који је намењен извозу;

4) семе и садни материјал старих сорти које се традиционално гаје и користе у пољопривредној производњи на одређеном подручју.

Министар прописује максималну количину семена и садног материјала која се може користити као узорак, за поједине групе и врсте пољопривредног и украсног биља.

Министар прописује врсте семена и садног материјала старих сорти које се традиционално гаје на одређеном подручју и користе у пољопривредној производњи.

### **Супсидијарна примена закона**

#### **Члан 4.**

На питања поступка која нису другачије уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

### **Значење израза**

#### **Члан 5.**

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *дорада семена* јесте поступак који обухвата више технолошких фаза (сушење, чишћење, селектирање, калибрирање, пилирање, паковање, пломбирање и обележавање) у којима се семе припрема за стављање на тржиште, третирање пестицидима или биостимулаторским средствима регистрованим за ту намену;

2) *извоз семена и садног материјала* јесте изношење семена и садног материјала из царинског подручја Републике Србије, осим транзита;

3) *ISTA сертификат* јесте документ о квалитету партије семена у међународном промету (*ISTA* – Међународна организација за испитивање семена);

4) *категорија семена и садног материјала* јесте одређена генерација умножавања, односно одређени степен квалитета;

5) *квалитет семена* јесте оригиналност сорте, генетичка чистота, садржај влаге, клијавост, чистота, здравствено стање семена, маса 1000 семена и друга својства;

6) *квалитет садног материјала* јесте порекло, припадност сорти и врсти, оригиналност сорте, здравствено стање, вегетативна развијеност, као и погодност за сетву, садњу и репродукцију;

7) *контрола* јесте поступак контроле производње семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља од стране министарства надлежног за послове семена и садног материјала (у даљем тексту: Министарство);

8) *контрола под надзором Министарства* (у даљем тексту: контрола под надзором) јесте поступак контроле производње коју обавља овлашћени произвођач семена, односно садног материјала пољопривредног и украсног биља над сопственом производњом;

9) *локално тржиште* јесте подручје општине на коме се налази место производње малог произвођача, као и подручје општина која се граниче са том општином;

10) *мали произвођач* јесте предузетник који производи садни материјал одређених биљних врста чија је производња намењена продаји на локалном тржишту крајњем кориснику који није професионално укључен у производњу и стављање на тржиште;

11) *место производње семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља* јесте заокружена производна јединица, укључујући и усеве за производњу семена, објекте за производњу садног материјала, изолациони појас, постројења, машине и опрему;

12) *мало паковање семена* јесте паковање одређене врсте семена максимално дозвољене тежине, у складу са овим законом;

13) *натурално семе* јесте недорађено семе које се као такво не може користити за сетву;

14) *оплемењивачево семе* јесте првобитна количина семена сорте или линије хибрида умножена у моменту њеног стварања коју одржава оплемењивач и као такво се не може ставити на тржиште;

15) *OECD сертификат* јесте сертификат који се издаје за сорте које су уписане у Листу сорти Организације за економску сарадњу и развој - *Organisation for Economic Co-operation and Development* (у даљем тексту: *OECD*) и за које је извршена контрола у складу са правилима *OECD*;

16) *партија* јесте одређена количина или број јединки семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља која се препознаје по пореклу, идентичности и квалитету;

17) *производња семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља* јесте добијање семена и садног материјала умножавањем или другим уобичајеним поступцима за одређене врсте пољопривредног и украсног биља;

18) *пломбирање* јесте поступак у коме су паковања семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља запечаћена на такав начин да се не могу отворити без оштећења паковања, односно ако је садни материјал упакован у сноп, пломбирање јесте везивање на такав начин да се биљке или делови биљака који чине део снопа не могу раздвојити без оштећења везе или веза;

19) *садни материјал пољопривредног и украсног биља* (у даљем тексту: садни материјал) јесте репродуктивни садни материјал, саднице: воћака, винове лозе, хмеља и украсног биља, као и расад поврћа и матичне биљке, осим репродуктивног материјала шумског дрвећа;

20) *семе пољопривредног и украсног биља* (у даљем тексту: семе) јесте генеративни или вегетативни део пољопривредног и украсног биља који се користи за умножавање и производњу пољопривредног и украсног биља;

21) *сорта* јесте скуп биљака унутар јединствене ботаничке класификације најниже познате категорије, који је дефинисан изражавањем особина које су последица датог генотипа или комбинације генотипова и различит од другог скупа биљака бар по једној од датих особина и који представља јединицу у односу на могућност сорте за размножавање без промена;

22) *стављање на тржиште* јесте продаја, држање ради продаје, понуда, свако располагање, набавка или уступање трећем лицу семена и садног материјала ради комерцијалног коришћења са или без накнаде, осим испорука семена и садног материјала пружаоцима услуга за дораду или паковање под условом да пружалац услуга не стиче право власништва над семеном и садним материјалом који је тако испоручен;

23) *увоз семена и садног материјала* јесте уношење семена и садног материјала на царинско подручје Републике Србије, осим транзита;

24) *узорак* јесте најмања прописана количина семена и садног материјала која репрезентује партију из које је узет узорак семена и садног материјала, ради испитивања квалитета;

25) *узоркивач* јесте физичко лице које врши узорковање семена и садног материјала;

26) *узорковање* јесте узимање узорака семена и садног материјала у складу са одговарајућим методама, ради провере сортности, испитивања квалитета семена и садног материјала и за постконтролна испитивања.

Термини изражени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

### **Субјекти и послови у области семена и садног материјала**

#### **Члан 6.**

Послове у области семена и садног материјала, у оквиру својих овлашћења, обезбеђује Република Србија преко Министарства, као и других субјеката, у складу са овим законом.

Министарство у области семена и садног материјала, у складу са овим законом, обавља следеће послове:

- 1) успоставља и води регистар у области семена и садног материјала;
- 2) контролу производње семена и садног материјала;
- 3) издавање уверења о признавању семенског усева и сертификата о производњи садног материјала;
- 4) испитивање квалитета семена и садног материјала;
- 5) издавање етикета за семе и садни материјал;
- 6) издавање сертификата за семе;
- 7) постконтролно испитивање семена и садног материјала.

### **Пољопривредне стручне службе**

#### **Члан 7.**

Послове из члана 6. став 2. тач. 2), 5) и 7) овог закона Министарство може путем конкурса уступити привредном друштву чији је оснивач Република Србија и које је регистровано у Регистру привредних субјеката да у оквиру своје делатности обавља стручне послове у области семена и садног материјала (у даљем тексту: пољопривредна стручна служба).

### **Лабораторије**

#### **Члан 8.**

Лабораторијске и са њима повезане стручне послове за испитивање квалитета семена и садног материјала, као и издавање сертификата за семе обавља орган управе у саставу Министарства - Дирекција за националне референтне лабораторије основана законом којим се уређује безбедност хране (у даљем тексту: Дирекција).

Послове испитивања квалитета семена и садног материјала из члана 6. став 2. тачка 4) овог закона и послове издавања сертификата за семе из члана 6. став 2. тачка 6) овог закона може да обавља и акредитована лабораторија изабрана конкурсом и са којом је закључен уговор (у даљем тексту: овлашћена лабораторија), у складу са овим законом.

Овлашћена лабораторија мора бити акредитована у складу са стандардом SRPS ISO/IEC 17025 – Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање.

### **Научноистраживачке организације**

#### **Члан 9.**

Послове контроле производње садног материјала украсног биља из члана 6. став 2. тачка 2) овог закона, Министарство може путем конкурса уступити научноистраживачким организацијама, у складу са овим законом.

#### **Конкурс за обављање послова у области семена и садног материјала**

#### **Члан 10.**

Послове из чл. 7-9. овог закона, Министарство уступа путем конкурса који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Конкурс из става 1. овог члана нарочито садржи:

- 1) врсте послова у области семена и садног материјала за које се конкурс расписује;
- 2) период на који се додељују послови;
- 3) доказ о испуњености услова у погледу техничке и професионалне оспособљености;
- 4) доказ о испуњености услова у погледу искуства, резултата и благовремености у досадашњем обављању послова;
- 5) рок за доношење и објављивање одлуке о избору;
- 6) начин обавештавања о резултатима конкурса.

Конкурс из става 2. овог члана спроводи комисија коју образује министар.

Одлуку о избору правног лица за обављање послова министар доноси решењем.

Резултати конкурса објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Министарство утврђује списак правних лица из чл. 7-9. овог закона изабраних путем конкурса, који се објављује на интернет страници Министарства.

Списак изабраних лабораторија из става 6. овог члана доставља се министарству надлежном за техничке прописе, ради уписа у регистар овлашћених тела за оцењивање усаглашености.

#### **Уговор о обављању послова у области семена и садног материјала**

#### **Члан 11.**

На основу одлуке о избору, Министарство са правним лицем коме је додељено обављање послова у области семена и садног материјала, закључује уговор којим се утврђују:

- 1) послови у области семена и садног материјала који су предмет уговора;

- 2) одговорно лице које ће обављати одређене послове у области семена и садног материјала;
- 3) методе, начин и поступак обављања послова у области семена и садног материјала;
- 4) међусобна права, обавезе и одговорности;
- 5) време за које се закључује уговор;
- 6) начин финансирања послова за које се закључује уговор.

### **Субјекти који се уписују у Регистар семена и садног материјала**

#### **Члан 12.**

Производњом, дорадом, стављањем на тржиште и увозом семена, као и производњом, стављањем на тржиште и увозом садног материјала може да се бави правно лице и предузетник који је уписан у Регистар привредних субјеката, односно у други одговарајући регистар у складу са посебним прописом и који је уписан у Регистар семена и садног материјала (у даљем тексту: Регистар).

У Регистар се не уписује:

- 1) правно лице и предузетник који се бави искључиво стављањем на тржиште малих паковања семена, односно стављањем у малопродају садног материјала у оригиналном паковању и/или стављањем у малопродају семена и садног материјала украсног биља;
- 2) мали произвођач расада поврћа и садног материјала украсног биља.

### **Начин уписа**

#### **Члан 13.**

Упис у Регистар врши се на основу захтева који правно лице и предузетник из члана 12. став 1. овог закона подноси Министарству.

Правно лице и предузетник из члана 12. став 1. овог закона уписује се у Регистар ако испуњава услове у погледу објеката, одговарајуће опреме и уређаја, као и у погледу стручног кадра, у складу са овим законом.

Министар доноси решење о упису у Регистар, у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Решење министра из става 3. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министар прописује услове у погледу објеката, одговарајуће опреме, уређаја и стручног кадра које мора да испуњава правно лице и предузетник за упис у Регистар, образац захтева за упис у Регистар, промену података и брисање из Регистра, као и документацију која се доставља уз захтев, по групи и врсти.

### **Садржина и вођење Регистра**

#### **Члан 14.**

Регистар успоставља и води Министарство као јединствену, централну и електронску базу података, ради евидентирања и праћења послова у области семена и садног материјала.

Регистар нарочито садржи податке о:

- 1) правном лицу и предузетнику из члана 12. став 1. овог закона (назив, седиште, адреса, матични број и порески идентификациони број);
- 2) месту производње семена и садног материјала;
- 3) врсти и категорији семена и садног материјала;
- 4) продајним објектима и складишним просторима;
- 5) дорадним центрима;
- 6) одговорном лицу (име и презиме, адреса, јединствени матични број, степен и врста образовања).

Правно лице и предузетник уписан у Регистар дужан је да сваку промену података из става 2. тач. 2) - 6) овог члана пријави Министарству у року од 30 дана од дана настале промене.

Регистар се води у електронској форми.

Вођење, одржавање и заштита података у Регистру обезбеђује се одговарајућим програмом и различитим нивоима приступа подацима.

Приликом уписа у Регистар сваком лицу додељује се јединствени идентификациони број.

Јединствени идентификациони број који је једном додељен не може се мењати.

Подаци из Регистра су јавни, осим податка о јединственом матичном броју одговорног лица из става 2. тачка 6) овог члана, и чувају се трајно.

Министар прописује садржину и начин вођења Регистра.

### **Брисање из Регистра**

#### **Члан 15.**

Правно лице и предузетник брише се из Регистра, ако:

- 1) поднесе захтев за брисање из Регистра;
- 2) се утврди да не испуњава услов за упис у Регистар.

Министар доноси решење о брисању из Регистра.

Решење министра из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

### **Обавезе правног лица и предузетника који је уписан у Регистар**

#### **Члан 16.**

Правно лице и предузетник уписан у Регистар дужан је да:

- 1) прати критичне тачке у производном процесу семена и садног материјала који могу да утичу на њихов квалитет, а нарочито на сортност и здравствено стање, као и да обезбеди да семе и садни материјал испуњава прописане услове, у складу са овим законом;
- 2) спроводи радње ради спречавања појаве и ширења штетних организама, у складу са прописом којим се уређује здравље биља;
- 3) обезбеди следљивост и идентитет сваке партије семена и садног материјала у свим фазама производње и дораде, складиштења, стављања на тржиште и увоза семена и садног материјала;

4) води евиденцију и чува податке о: пореклу и квалитету семена и садног материјала употребљеног за умножавање, праћењу критичних тачака у производњи семена и садног материјала, појави штетних организама и предузетим радњама ради спречавања појаве и ширења штетних организама, као и о радњама које су предузете да би се обезбедила усаглашеност произведеног семена и садног материјала са прописом којим се уређује здравље биља;

5) води евиденцију и чува податке о куповини и продаји, односно набављеном семену и садном материјалу;

6) омогући вршење контроле и спровођење наложених мера током контроле производње и инспекцијског надзора;

7) испуњава и остале дужности у складу са овим законом и прописима којим се уређује здравље биља.

Правно лице и предузетник уписан у Регистар дужан је да податке из евиденције из става 1. тач. 4) и 5) овог члана чува најмање годину дана, осим за садни материјал воћака, винове лозе, хмеља и вишегодишњег украсног биља који је дужан да чува најмање пет година.

## **II. СЕМЕ**

### **1. Производња семена**

#### **Категорије семена**

##### **Члан 17.**

Семе које се производи и ставља на тржиште може бити следећих категорија:

- 1) предосновно семе;
- 2) основно семе;
- 3) сертифициковано семе;
- 4) сертифициковано семе прве генерације - C1;
- 5) сертифициковано семе друге генерације - C2;
- 6) стандардно семе;
- 7) комерцијално семе.

За семе украсног биља не утврђује се категорија.

Министар прописује категорије семена за поједине врсте, услове за поједине категорије у односу на порекло, аутентичност сорте и здравствено стање, као и услове и начин производње, по групи и врсти.

#### **Произвођач семена**

##### **Члан 18.**

Производњом семена може да се бави правно лице и предузетник који је уписан у Регистар (у даљем тексту: произвођач семена).

#### **Услови за производњу семена**

##### **Члан 19.**

Произвођач семена може да производи семе:

1) сорте која је уписана у Регистар сорти пољопривредног биља (у даљем тексту: Регистар сорти), у складу са прописом којим се уређује признавање сорти;

2) заштићене сорте која је уписана у Регистар заштићених биљних сорти и ако је носилац права оплемењивача или ако има овлашћење носиоца права оплемењивача или ако има закључен уговор о лиценци, у складу са прописима којима се уређује заштита права оплемењивача;

3) сорте која припада групи и врсти која се не уписује у Регистар сорти, ако поседује податке описа и карактеристике сорте или биљне врсте.

Производња семена за рачун домаћег наручиоца може да се обавља у другој држави на основу уговора домаћег наручиоца и иностраног произвођача уз претходну сагласност Министарства.

### **Производња семена сорте која није уписана у Регистар сорти**

#### **Члан 20.**

Произвођач семена може да производи семе сорте која није уписана у Регистар сорти, за потребе страног наручиоца, на основу закљученог уговора са страним наручиоцем и уз претходну сагласност Министарства, од увезеног семена или од семена линија компоненти хибрида који су уписани у Регистар сорти.

Произвођач семена из става 1. овог члана дужан је да у року утврђеном у решењу о претходној сагласности, а који не може бити дужи од три године, изврши извоз целокупне количине семена и достави доказ Министарству.

Произвођач семена може по претходно прибављеној сагласности Министарства да умножава и испитује предосновно семе сорте која је у последњој години поступка признавања у Републици Србији.

Семе из става 1. овог члана подлеже контроли, испитује се и за њега се може издати OECD сертификат у зависности од врсте семена и захтева земље увознице.

Семе из става 1. овог члана забрањено је стављати на тржиште Републике Србије.

Захтев за добијање претходне сагласности Министарства из става 1. овог члана подноси се на обрасцу који се објављује на интернет страници Министарства.

### **Пријава производње семена и вођење евиденције**

#### **Члан 21.**

Произвођач семена дужан је да поднесе пријаву за контролу производње семена Министарству у року прописаном у складу са овим законом.

Произвођач семена дужан је да води евиденцију писано или у електронској форми, са подацима о парцелама и објектима за производњу семена, плану сетве семенског усева, категорији, врсти, односно сорти и години производње семена са којом заснива производњу, количини укупно запримљеног семена, начину производње, врсти и датуму извођења радова, као и о количини произведеног натуралног семена.

Евиденцију из става 2. овог члана произвођач семена дужан је да чува најмање три године.

Произвођач семена дужан је да чува етикету и потврду или рачун, као доказ о пореклу запримљеног семена који је употребљен за заснивање семенског усева најмање годину дана од дана сетве.

Министар прописује рок за пријаву за контролу производње семена, образац пријаве за контролу производње, као и документацију која се доставља уз пријаву, по групи и врсти.

## **2. Контрола производње семена**

### **Контрола и контрола под надзором производње семена**

#### **Члан 22.**

Производња семена подлеже контроли или контроли под надзором.

Контролом или контролом под надзором семена у току производње семена утврђује се порекло употребљеног семена, чистоћа врсте, аутентичност и чистоћа сорте, здравствено стање и категорија семена.

У поступку контроле и контроле под надзором производње семена сачињава се записник.

Министар прописује начин обављања контроле и контроле под надзором производње семена, образац записника о контроли и контроли под надзором у току производње семена, по категоријама семена, групи и врсти.

### **Поступак контроле производње семена**

#### **Члан 23.**

Министарство обавља контролу производње семена на основу пријаве за контролу производње.

Министарство може послове контроле производње семена да уступи пољопривредној стручној служби у складу са чланом 7. овог закона.

Министарство може за поједине групе, врсте и категорије семена да овласти произвођача семена да обавља контролу под надзором ако испуњава услове у погледу стручног кадра, у складу са овим законом.

Министар решењем утврђује испуњеност услова из става 3. овог члана и овлашћује произвођача семена за обављање контроле под надзором на период од пет година.

Решење министра из става 4. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министар може укинути решење о овлашћивању за контролу под надзором ако произвођач семена не обавља контролу под надзором у складу са овим законом, односно ако престане да испуњава услове у складу са овим законом.

Министар прописује групе, врсте и категорије семена за које произвођач семена може да обавља контролу под надзором, као и услове које мора да испуњава у погледу стручног кадра, по групи и врсти.

### **Издавање уверења о признавању семенског усева**

#### **Члан 24.**

Министарство на основу записника о контроли издаје уверење о признавању семенског усева најкасније у року од 15 дана од дана сачињавања последњег записника о контроли.

Министарство води евиденцију о издатим уверењима о признавању семенског усева.

Евиденција из става 2. овог члана чува се најмање шест година.

На основу записника о контроли под надзором произвођач семена издаје уверење о признавању семенског усева према групи, врсти биља и категорији семена за коју је овлашћен.

Произвођач семена дужан је да води евиденцију о контроли под надзором и издатим уверењима о признавању семенског усева и да један примерак уверења о признавању семенског усева достави Министарству најкасније у року од 30 дана од дана издавања.

Евиденцију из става 5. овог члана произвођач семена дужан је да чува најмање шест година.

Министар прописује начин вођења и садржину евиденције, као и образац уверења о признавању семенског усева, по групи и врсти.

### **Таксе**

#### **Члан 25.**

Произвођач семена за пријаву контроле производње, контролу производње, као и за издавање уверења о признавању семенског усева плаћа таксу.

Висина таксе из става 1. овог члана утврђује се у складу са прописом којим се уређују републичке административне таксе.

### **3. Дорада семена**

#### **Дорађивач семена**

#### **Члан 26.**

Дорадом семена може да се бави правно лице и предузетник који је уписан у Регистар (у даљем тексту: дорађивач семена).

Дорађивач семена може да дорађује натурално семе сорте за које је издато уверење о признавању семенског усева, односно натурално семе које је увезено, у складу са овим законом.

Дорађивач семена одговоран је крајњем кориснику за штету, ако семе не испуњава захтеве у погледу врсте, сорте и квалитета семена.

Дорађивач семена може да дорађује увезено семе сорте која није уписана у Регистар сорти, за потребе страног наручиоца, на основу закљученог уговора са страним наручиоцем и уз претходну сагласност Министарства.

Дорађивач семена из става 4. овог члана дужан је да у року утврђеном у решењу о претходној сагласности, а који не може бити дужи од једне године, изврши извоз целокупне количине семена и достави доказ Министарству.

Ако је семе одређене врсте и сорте биља и категорије семена дорађивало више дорађивача семена сматра се да је семе дорадио последњи дорађивач семена.

Захтев за добијање претходне сагласности Министарства из става 4. овог члана подноси се на образцу који се објављује на интернет страници Министарства.

## **Партије семена**

### **Члан 27.**

У поступку дораде семена дорађивач семена може да формира више партија семена од натуралног семена произведеног по једном уверењу о признавању семенског усева.

Дорађивач семена дужан је да води евиденцију и чува документацију о количини преузетог натуралног и дорађеног семена најмање шест година.

Забрањено је формирање партије семена од семена различитих сорти, године производње и земље порекла.

Министар прописује начин и садржину вођења евиденције преузетог натуралног и дорађеног семена, по групи и врсти.

## **Мешавине одређених врста, сорти и категорија семена**

### **Члан 28.**

У поступку дораде семена дорађивач семена може да припреми мешавину семена одређених врста, сорти и категорија семена.

Свака компонента у мешавини семена мора да испуњава захтеве квалитета одређених врста, сорти и категорија семена.

Мешавина семена мора бити обележена посебном етикетом.

Дорађивач семена дужан је да води евиденцију и чува документацију о припремљеним мешавинама семена најмање шест година.

Министар прописује врсте, сорте и категорије семена од којих се могу припремати мешавине, начин обележавања и образац и изглед етикете, као и начин и садржину вођења евиденције, по групи и врсти.

## **Поступање са натуралним семеном**

### **Члан 29.**

Натурално семе мора да буде одвојено и обележено у току жетве, односно бербе, превоза, складиштења до дораде и свих фаза дораде.

Натурално семе које није финално дорађено не може да се стави на тржиште, али може да се извози ако је оригинално упаковано и обележено.

Натурално семе које се превози од места производње до места складиштења, чувања или дораде мора да прати документација која садржи податке о произвођачу натуралног семена, катастарској парцели, врсти, сорти, категорији и здравственом стању семена.

Дорађивач семена дужан је да у року од 30 дана од дана пријема обраног односно пожњевеног семена достави Министарству податке о преузетим количинама натуралног семена за сваки семенски усев.

Министар прописује начин достављања података, као и образац за достављање података о преузетим количинама натуралног семена, по групи и врсти.

## **Натурално семе из увоза**

### **Члан 30.**

Натурално семе из увоза које се дорађује мора да прати OECD сертификат сиве боје за биљне врсте за које се сертификат издаје или

одговарајући документ о сортности семена који је издат од надлежног органа земље извознице.

### **Поступање са отпадом од дораде семена**

#### **Члан 31.**

Отпад који је настао дорадом семена може да се користи за исхрану људи, животиња или за индустријску прераду само ако је безбедан у складу са прописима којима се уређује безбедност хране и хране за животиње.

Дорађивач семена дужан је да уништи отпад који је настао дорадом семена ситносемених махунарки и отпад који садржи семе паразитских биљака и корова.

Министар прописује начин уништавања отпада који је настао дорадом семена ситносемених махунарки и отпад који садржи семе паразитских биљака и корова.

### **4. Квалитет семена**

#### **Предмет испитивања и утврђивања квалитета**

##### **Члан 32.**

Семе које се ставља на тржиште мора да испуњава захтеве квалитета.

Семе пре стављања на тржиште подлеже обавезном испитивању и утврђивању квалитета, у складу са овим законом.

Испитивање и утврђивање квалитета семена обавља се за сваку партију семена.

Квалитет партије семена утврђује се на репрезентативном узорку семена који је узео узоркивач.

За квалитет семена на тржишту одговоран је дорађивач односно увозник семена.

Министар прописује величину партије за поједине групе и врсте, њихове мешавине, као и начин узорковања семена за испитивање и утврђивање квалитета.

#### **Стављање на тржиште семена које не испуњава све захтеве квалитета**

##### **Члан 33.**

Изузетно од члана 32. овог закона услед привремених потешкоћа у снабдевању семеном изазваних природним непогодама или непредвиђеним околностима Министарство може одобрити, у ограниченом временском року, стављање на тржиште семена које не испуњава све захтеве квалитета.

Семе из става 1. овог члана мора да испуњава захтеве у погледу здравственог стања и да буде посебно обележено.

#### **Испитивање квалитета**

##### **Члан 34.**

Дирекција обавља послове испитивања квалитета семена.

Министарство може послове испитивања квалитета семена да уступи овлашћеној лабораторији у складу са чланом 8. став 2. овог закона.

Дорађивач семена односно увозник семена подноси захтев за испитивање квалитета семена Дирекцији или овлашћеној лабораторији.

Уз захтев за испитивање квалитета семена дорађивач подноси уверење о признавању семенског усева.

О извршеном испитивању квалитета семена Дирекција или овлашћена лабораторија сачињава извештај о испитивању квалитета семена.

Министар прописује методе за испитивање квалитета семена, захтеве квалитета семена, образац захтева за испитивање квалитета семена, као и образац извештаја о испитивању квалитета семена, по групи, врсти и категорији семена.

### **Чување узорака семена**

#### **Члан 35.**

Дирекција или овлашћена лабораторија дужна је да чува:

1) испитане узорке семена годину дана од дана сачињавања извештаја о испитивању квалитета семена, а документацију о испитивању квалитета семена најмање шест година од дана сачињавања извештаја;

2) испитане узорке кртоле, луковице и чешњева месец дана од дана сачињавања извештаја о квалитету, а документацију о испитивању квалитета семена шест година од дана сачињавања извештаја.

Министар прописује начин чувања узорака семена, по групи и врсти.

### **Сертификат о семену**

#### **Члан 36.**

Дирекција или овлашћена лабораторија, за семе за које је обављена контрола, издаје сертификат о семену за сваку партију семена на основу уверења о признавању семенског усева и извештаја о квалитету семена.

Дорађивач семена, за семе за које је извршио контролу под надзором, издаје сертификат о семену за сваку партију семена на основу уверења о признавању семенског усева и извештаја о квалитету семена.

Дирекција или овлашћена лабораторија и дорађивач семена из става 2. овог члана води евиденцију о издатим сертификатима о семену.

Овлашћена лабораторија и дорађивач семена из става 2. овог члана дужан је да један примерак сертификата о семену достави Министарству најкасније 30 дана од дана издавања.

Евиденција о издатим сертификатима о семену чува се најмање шест година.

Министар прописује начин вођења евиденције о издатим сертификатима о семену, као и образац сертификата о семену, по групи и врсти.

### **Таксе**

#### **Члан 37.**

Дорађивач семена односно увозник семена за испитивање квалитета семена и издавање сертификата за семе плаћа таксу.

Висина таксе из става 1. овог члана утврђује се у складу са прописом којим се уређују републичке административне таксе.

## **5. Паковање и обележавање семена**

### **Паковање семена**

#### **Члан 38.**

Семе се пакује по партијама семена.

Свако појединачно паковање семена у једној партији мора да буде исте нето масе или истог броја сетвених јединица семена, осим за мала паковања.

Семе које се ставља на тржиште мора да прати сертификат о семену, мора да буде упаковано у оригинално паковање и пломбирано на начин којим се обезбеђује оригиналност паковања и очување квалитета семена.

Министар прописује начин паковања семена и врсту материјала у који се семе пакује, по групи и врсти.

### **Обележавање семена**

#### **Члан 39.**

Семе пре стављања на тржиште мора да буде обележено.

Свако појединачно паковање семена мора да се обележи одговарајућом етикетом.

У зависности од категорије семена етикета мора да буде јединствена у погледу садржине, величине, боје и серијског броја, осим за мала паковања.

Боја етикете одређена је категоријом семена, и то за:

- 1) предосновно семе - беле боје са дијагоналном линијом љубичасте боје;
- 2) основно семе - беле боје;
- 3) сертифициковано семе - плаве боје;
- 4) сертифициковано семе прве генерације C1 - плаве боје;
- 5) сертифициковано семе друге генерације C2 - црвене боје;
- 6) стандардно семе - тамно жуте боје.

### **Издавање етикете**

#### **Члан 40.**

Министарство издаје етикете за све категорије семена, осим за мала паковања.

Министарство може послове издавања етикета за све категорије семена, осим за мала паковања да уступи пољопривредној стручној служби у складу са чланом 7. овог закона.

Етикета се издаје на основу захтева дорађивача односно увозника семена.

Уз захтев дорађивач семена односно увозник семена прилаже уверење о признавању семенског усева за семе произведено у Републици Србији односно OECD сертификат или други документ о сортности земље извознице и решење граничног фитосанитарног инспектора о дозволи увоза за семе из увоза.

О издатим етикетама Министарство или пољопривредна стручна служба води евиденцију.

Пољопривредна стручна служба из става 2. овог члана дужна је да на крају сваке производне године достави Министарству извештај о издатим етикетама.

Дорађивач семена односно увозник семена дужан је да води евиденцију о преузетим етикетама, као и да врати неискоришћене етикете пре почетка следеће производне године.

Министар прописује образац захтева, величину и образац етикете, као и начин и садржину вођења евиденције о издатим етикетама, по групи и врсти.

### **Издавање етикете за мала паковања семена**

#### **Члан 41.**

Етикету за мала паковања семена израђује дорађивач семена односно увозник семена.

Дорађивач семена односно увозник семена може на амбалажи појединачног малог паковања да одштампа податке са етикете.

Дорађивач семена односно увозник семена дужан је да води евиденцију о одштампаним етикетама за мала паковања.

Министар прописује садржину етикете, максимално дозвољену тежину појединачног малог паковања семена, као и садржину евиденције о издатим етикетама за мала паковања, по групи и врсти.

### **Препакивање и мерења оригиналног паковања семена из домаће производње и увоза**

#### **Члан 42.**

Забрањено је препакивање и мерења оригиналног паковања семена из домаће производње и увоза.

Изузетно, дорађивач семена може да обавља препакивање, односно поновно паковање семена под условом да семе одговара захтевима квалитета и уз претходно одобрење Министарства.

Захтев за препакивање, односно поновно паковање семена дорађивач семена подноси Министарству.

Уз захтев из става 3. овог члана дорађивач семена прилаже сертификат о семену за семе из домаће производње, односно OECD сертификат или други документ о сортности земље извознице, за семе из увоза.

После препакивања, односно поновног паковања издаје се нови сертификат о семену на основу одобрења Министарства и претходног сертификата о семену.

Сертификат о семену мора да садржи податак да је семе препаковано, односно поновно упаковано, датум поновног паковања и пломбирања.

Захтев за добијање етикете за обележавање препакованог, односно поновно упакованог семена дорађивач семена подноси Министарству или пољопривредној стручној служби.

Уз захтев из става 7. овог члана дорађивач семена прилаже сагласност Министарства.

Захтев за препакивање, односно поновно паковање семена и захтев за добијање етикете за обележавање препакованог, односно поновно упакованог семена подnose се на обрасцу који се објављује на интернет страници Министарства.

## **Таксе**

### **Члан 43.**

Дорађивач семена односно увозник семена за издавање етикете плаћа таксу.

Висина таксе утврђује се у складу са прописом којим се уређују републичке административне таксе.

## **6. Стављање семена на тржиште**

### **Услови за стављање семена на тржиште**

#### **Члан 44.**

Стављањем семена на тржиште може да се бави правно лице и предузетник који је уписан у Регистар.

Изузетно од става 1. овог члана, правно лице и предузетник који се искључиво бави стављањем на тржиште малих паковања семена може да се бави стављањем на тржиште малих паковања семена иако није уписан у Регистар.

На тржиште се може ставити семе:

- 1) које прати сертификат о семену;
- 2) које испуњава захтеве квалитета, у складу са овим законом;
- 3) које је упаковано, обележено и пломбирано, у складу са овим законом.

Испорука семена за испитивање, контролу и дораду, не сматра се стављањем на тржиште.

Правно лице и предузетник приликом стављања семена на тржиште дужан је да семе складишти на начин којим се обезбеђује очување његовог квалитета.

Забрањена је продаја семена ван продајног објекта.

Министар прописује услове у погледу продајних објеката и објеката за складиштење семена, по групи и врсти.

## **7. Увоз семена**

### **Увозник семена**

#### **Члан 45.**

Увозом семена може да се бави правно лице и предузетник који је уписан у Регистар (у даљем тексту: увозник семена).

Увозник семена може да увози семе:

- 1) сорте која је уписана у Регистар сорти;
- 2) заштићене сорте која је уписана у Регистар заштићених биљних сорти и ако је носилац права оплемењивача или ако има овлашћење носиоца права оплемењивача или ако има закључен уговор о лиценци, у складу са прописима којима се уређује заштита права оплемењивача;
- 3) сорте која припада групи и врсти која се не уписује у Регистар сорти, ако поседује податке описа и карактеристике сорте или биљне врсте.

Увозник семена може да увози и семе сорте која није уписана у Регистар сорти ако поседује претходну сагласност Министарства из члана 20. став 1. овог закона.

Узорци семена из члана 3. став 1. тачка 1) овог закона могу да се увозе у количинама прописаним овим законом, а на основу сагласности Министарства.

Захтев за претходну сагласност Министарства из става 4. овог члана подноси се на обрасцу који се објављује на интернет страници Министарства.

### **Услови за увоз семена**

#### **Члан 46.**

Семе може да се увози само у оригиналном паковању.

Натурално семе може да се увози ако му је утврђена категорија, ако је упаковано и обележено у складу са овим законом и ако испуњава услове у погледу здравственог стања у складу са законом којим се уређује здравље биља.

Увозник семена дужан је да води евиденцију о увезеним количинама семена, семенских мешавина и натуралног семена.

Забрањено је увозити семе, ради стављања на тржиште Републике Србије, које је третирано средствима за заштиту биља која садрже активну материју која се не налази на Листи одобрених активних супстанци која се утврђује у складу са законом којим се уређују средства за заштиту биља.

Министар прописује садржину евиденције о увезеним количинама семена, семенских мешавина и натуралног семена, по групи и врсти.

### **Стављање на тржиште семена из увоза**

#### **Члан 47.**

Семе из увоза може да се стави на тржиште, ако:

- 1) је увезено у складу са прописима којима се уређује здравље биља;
- 2) поседује OECD сертификат или други документ о сортности земље извознице, осим за семе украсног биља, као и решење граничног фитосанитарног инспектора о дозволи увоза;
- 3) испуњава захтеве квалитета семена, у складу са овим законом;
- 4) је упаковано, пломбирано и обележено, у складу са овим законом.

За партију увезеног семена које прати наранџасти ISTA сертификат о квалитету семена пре стављања на тржиште не обавља се испитивање квалитета.

Увозник семена одговоран је за квалитет семена које увози и ставља на тржиште.

## **III. САДНИ МАТЕРИЈАЛ**

### **1. Производња садног материјала**

#### **Категорије садног материјала**

#### **Члан 48.**

Садни материјал који се производи и ставља на тржиште може бити следећих категорија:

- 1) предосновни;

- 2) основни;
- 3) сертифициковани;
- 4) стандардни или CAC (Conformitas Agraria Communitatis).

Изузетно од става 1. овог члана за садни материјал расада поврћа и украсног биља који се производи и ставља на тржиште не утврђује се категорија.

Министар прописује категорије садног материјала за поједине врсте, услове за поједине категорије у односу на порекло, аутентичност сорте и подлоге, здравствено стање и вегетативну развијеност, као и услове, начин и поступак производње, по групи и врсти.

### **Произвођач садног материјала**

#### **Члан 49.**

Производњом садног материјала може да се бави правно лице и предузетник који је уписан у Регистар (у даљем тексту: произвођач садног материјала).

### **Услови за производњу садног материјала**

#### **Члан 50.**

Произвођач садног материјала може да производи садни материјал:

- 1) сорте која је уписана у Регистар сорти;
- 2) сорте која је уписана у Регистар заштићених биљних сорти и ако је носилац права оплемењивача или ако има овлашћење носиоца права оплемењивача или ако има закључен уговор о лиценци, у складу са прописима којима се уређује заштита права оплемењивача;
- 3) који припада групи и врсти која се не уписује у Регистар сорти, ако поседује податке описа и карактеристике сорте или биљне врсте.

Произвођач садног материјала из става 1. тачка 3) овог члана дужан је да води и чува податке описа и карактеристика сорте или биљне врсте.

Податке из става 2. овог члана произвођач садног материјала дужан је да чува најмање десет година.

Министар прописује групе и биљне врсте које се не уписују у Регистар сорти за које може да се производи садни материјал, услове под којима се садни материјал тих биљних врста може производити и стављати на тржиште са ознаком сорте или биљне врсте, као и податке и начин њиховог вођења и чувања.

### **Производња садног материјала сорте која није уписана у Регистар сорти**

#### **Члан 51.**

Произвођач садног материјала може да производи садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти, за потребе страног наручиоца, на основу закљученог уговора са страним наручиоцем и уз претходну сагласност Министарства.

Произвођач садног материјала из става 1. овог члана дужан је да у року утврђеном у решењу о претходној сагласности Министарства, а који не може бити дужи од две године, изврши извоз целокупне количине садног материјала и достави доказ Министарству.

Произвођач садног материјала може да производи садни материјал предосновне категорије сорте која је у поступку признавања, а на основу претходне сагласности Министарства којом се утврђује максимална количина садног материјала који може да се произведе.

До доношења решења о признавању сорте, забрањено је умножавати и стављати на тржиште садни материјал из става 3. овог члана.

Производња садног материјала из става 1. овога члана подлеже контроли и мора да буде просторно и јасно изолована од производње која је намењена за стављање на тржиште, а садни материјал мора да буде посебно обележен.

Садни материјал из става 1. овога члана забрањено је стављати на тржиште.

Министар прописује начин обележавања и услове за изолацију садног материјала који се производи за потребе страног наручиоца, по групи и врсти, као и категорији садног материјала.

### **Пријава производње садног материјала и вођење евиденције**

#### **Члан 52.**

Произвођач садног материјала дужан је да Министарству поднесе пријаву за контролу производње садног материјала у року прописаном у складу са овим законом.

Произвођач садног материјала дужан је да води евиденцију у свим фазама производње садног материјала, писано или у електронској форми, са подацима о парцелама и објектима за производњу садног материјала, скицама објеката, плану сетве и садње садног материјала, категорији, врсти, сорти, количини и години производње садног материјала са којом заснива производњу, начину производње, врсти и датуму извођења радова, паковању, складиштењу и транспорту, контроли, узорковању и испитивању садног материјала, као и о количини произведеног садног материјала.

Евиденцију из става 2. овог члана произвођач садног материјала дужан је да чува најмање три године.

Произвођач садног материјала дужан је да чува етикету и потврду или рачун, као доказ о пореклу употребљеног садног материјала, најмање три године од дана сетве или садње.

Министар прописује рок за подношење пријаве за контролу производње садног материјала, образац пријаве за контролу производње и документацију која се доставља уз пријаву, као и садржину евиденције о производњи, по групи и врсти, као и категорији садног материјала.

## **2. Контрола производње садног материјала**

### **Контрола и контрола под надзором производње садног материјала**

#### **Члан 53.**

Производња садног материјала подлеже контроли или контроли под надзором.

Контролом или контролом под надзором садног материјала у току производње утврђује се порекло употребљеног садног материјала, аутентичност сорте и подлоге, здравствено стање, вегетативна развијеност и категорија садног материјала.

У поступку контроле и контроле под надзором садног материјала сачињава се записник.

Контрола или контрола под надзором садног материјала обухвата:

- 1) преглед места производње;
- 2) преглед садног материјала;
- 3) преглед документације и евиденције коју чува произвођач садног материјала;
- 4) узорковање и испитивање узорака.

Министар прописује начин обављања контроле и контроле под надзором производње садног материјала, образац записника о контроли и контроли под надзором производње садног материјала, по групи и врсти, као и категорији садног материјала.

### **Поступак контроле производње садног материјала**

#### **Члан 54.**

Министарство обавља контролу производње садног материјала на основу пријаве за контролу производње.

Министарство може послове контроле производње садног материјала да уступи пољопривредној стручној служби у складу са чланом 7. овог закона односно научноистраживачкој организацији за послове контроле садног материјала украсног биља у складу са чланом 9. овог закона.

За поједине групе, биљне врсте и категорије садног материјала Министарство може да овласти произвођача садног материјала да обавља контролу под надзором ако испуњава услове у погледу стручног кадра, у складу са овим законом.

Министар решењем утврђује испуњеност услова из става 3. овог члана и овлашћује произвођача садног материјала за обављање контроле под надзором на период од пет година.

Министар може укинути решење о овлашћивању за контролу под надзором ако произвођач садног материјала не обавља контролу под надзором у складу са овим законом.

Министар прописује групе и биљне врсте, као и категорије садног материјала за које произвођач садног материјала може да обавља контролу под надзором и услове које мора да испуњава у погледу стручног кадра, по групи и врсти садног материјала.

### **Издавање сертификата о производњи садног материјала**

#### **Члан 55.**

Министарство на основу записника о контроли издаје сертификат о производњи садног материјала најкасније у року од 15 дана од дана сачињавања последњег записника о контроли.

Министарство води евиденцију о издатим сертификатима о производњи садног материјала.

Евиденција из става 2. овог члана чува се најмање шест година.

На основу записника о контроли под надзором произвођач садног материјала издаје сертификат о производњи садног материјала према групи, биљној врсти и категорији садног материјала за коју је овлашћен.

Произвођач садног материјала који обавља контролу под надзором дужан је да води евиденцију о контроли, узорковању, испитивању садног материјала и издатим сертификатима о производњи садног материјала и да један примерак сертификата о производњи садног материјала достави Министарству најкасније у року од 30 дана од дана издавања.

Евиденцију из става 5. овог члана произвођач садног материјала дужан је да чува најмање шест година.

Министар прописује начин и садржину вођења евиденције о издатим сертификатима, као и образац сертификата о производњи садног материјала, по групи и врсти.

### **3. Обележавање садног материјала**

#### **Издавање етикета за садни материјал**

##### **Члан 56.**

Министарство издаје етикете за садни материјал за који је обављена контрола.

Министарство може послове издавања етикета за садни материјал за који је обављена контрола да уступи пољопривредној стручној служби у складу са чланом 7. овог закона.

Етикета се издаје на основу захтева произвођача односно увозника садног материјала.

Произвођач односно увозник садног материјала уз захтев доставља сертификат о производњи садног материјала за садни материјал произведен у Републици Србији односно решење граничног фитосанитарног инспектора о дозволи увоза садног материјала за садни материјал из увоза.

О издатим етикетама Министарство или пољопривредна стручна служба води евиденцију.

Пољопривредна стручна служба из става 2. овог члана дужна је да на крају сваке производне године достави Министарству извештај о издатим етикетама.

Произвођач односно увозник садног материјала дужан је да води евиденцију о преузетим етикетама, као и да врати неискоришћене етикете пре почетка следеће производне године.

Министар прописује образац захтева, изглед и садржину етикете за садни материјал за који се обавља контрола, као и садржину и начин вођења евиденције о издатим етикетама, по групи и врсти, као и категорији садног материјала.

#### **Издавање етикете за садни материјал за који је обављена контрола под надзором**

##### **Члан 57.**

Произвођач садног материјала издаје етикете за садни материјал за који је обавио контролу под надзором.

Произвођач садног материјала дужан је да води евиденцију о издатим етикетама и дужан је да на крају сваке производне године достави Министарству извештај о издатим етикетама.

Министар прописује изглед и садржину етикете за садни материјал за који се обавља контрола под надзором, као и начин и садржину вођења

евиденције о издатим етикетама, по групи и врсти, као и категорији садног материјала.

#### **Таксе**

#### **Члан 58.**

Произвођач садног материјала за пријаву контроле и контролу производње садног материјала, издавање сертификата о садном материјалу, као и за издавање етикете плаћа таксу.

Висина таксе из става 1. овог члана утврђује се у складу са прописом којим се уређују републичке административне таксе.

### **4. Квалитет садног материјала**

#### **Квалитет садног материјала**

#### **Члан 59.**

За квалитет садног материјала одговоран је произвођач односно увозник садног материјала који садни материјал ставља на тржиште.

Садни материјал мора да испуњава захтеве квалитета, у складу са овим законом и прописима којима се уређује здравље биља.

Квалитет садног материјала утврђује се током контроле и контроле под надзором, визуелним прегледом и/или лабораторијском анализом.

Лабораторијску анализу из става 3. овог члана обавља овлашћена лабораторија у складу са прописима којима се уређује здравље биља.

Министар прописује захтеве квалитета садног материјала, по групи и врсти, као и категорији садног материјала.

#### **Стављање на тржиште садног материјала који не испуњава све захтеве квалитета**

#### **Члан 60.**

Изузетно од члана 59. овог закона услед привремених потешкоћа у снабдевању садним материјалом изазваних природним непогодама или непредвиђеним околностима Министарство може одобрити, у ограниченом временском року, стављање на тржиште садног материјала који не испуњава све захтеве квалитета у односу на вегетативну развијеност.

Садни материјал из става 1. овог члана мора да испуњава услове у погледу здравственог стања и да буде посебно обележен.

### **5. Стављање на тржиште садног материјала**

#### **Паковање, пломбирање и обележавање садног материјала**

#### **Члан 61.**

Садни материјал ставља се на тржиште у уједначеним партијама, оригинално упакован и пломбиран, обележен етикетом у боји прописаној за категорију садног материјала.

Поред етикете из става 1. овога члана садни материјал може бити додатно обележен.

Министар прописује начин паковања, пломбирања и обележавања садног материјала, по групи и врсти, као и категорији садног материјала.

## **Декларација о садном материјалу уз отпремницу**

### **Члан 62.**

Садни материјал који се ставља на тржиште мора да прати и декларација о садном материјалу уз отпремницу коју издаје произвођач односно увозник садног материјала.

Декларација о садном материјалу уз отпремницу нарочито садржи број сертификата о производњи садног материјала, податке о врсти, сорти и категорији садног материјала.

Произвођач односно увозник садног материјала дужан је да води евиденцију о издатим декларацијама о садном материјалу уз отпремницу и чува документацију три године.

Министар прописује начин издавања декларације о садном материјалу уз отпремницу, као и образац декларације о садном материјалу уз отпремницу.

### **Правно лице и предузетник који може да ставља на тржиште садни материјал**

### **Члан 63.**

Стављањем на тржиште садног материјала може да се бави правно лице и предузетник који је уписан у Регистар.

Изузетно од става 1. овог члана, правно лице и предузетник који се искључиво бави малопродајом садног материјала иако није уписан у Регистар може да се бави стављањем на тржиште садног материјала у оригиналном паковању и/или садног материјала украсног биља у складу са овим законом.

### **Услови за стављање на тржиште садног материјала**

### **Члан 64.**

Правно лице и предузетник из члана 63. овог закона може да стави на тржиште садни материјал:

- 1) који прати декларација о садном материјалу уз отпремницу;
- 2) који испуњава захтеве квалитета, у складу са овим законом;
- 3) који је упакован, пломбиран и обележен, у складу са овим законом.

Правно лице и предузетник дужан је да приликом стављања на тржиште садни материјал складишти на начин којим се обезбеђује очување његовог квалитета, да га чува у одвојеним партијама и садни материјал мора бити обележен.

Забрањена је продаја садног материјала ван продајног места односно објекта.

Министар прописује услове у погледу продајног места односно објекта за складиштење, по групи и врсти, као и категорији садног материјала.

## **6. Мали произвођач садног материјала**

### **Члан 65.**

На производњу и стављање на тржиште садног материјала малог произвођача не примењују се одредбе чл. 49-64. овог закона.

Министар прописује групе и биљне врсте, количине по групи и биљној врсти, услове производње, начин обележавања и паковања, услове за

стављање на тржиште садног материјала малог произвођача, као и начин вођења евиденције малих произвођача.

## **7. Увоз садног материјала**

### **Увозник садног материјала**

#### **Члан 66.**

Увозом садног материјала може да се бави правно лице и предузетник који је уписан у Регистар (у даљем тексту: увозник садног материјала).

Увозник садног материјала може да увози садни материјал сорте:

1) која је уписана у Регистар сорти и ако испуњава захтеве у погледу квалитета садног материјала који су у складу са овим законом;

2) која је уписана у Регистар заштићених биљних сорти и ако је носилац права оплемењивача или ако има овлашћење носиоца права оплемењивача или ако има закључен уговор о лиценци, у складу са прописима којима се уређује заштита права оплемењивача;

3) која припада групи и врсти која се не уписује у Регистар сорти, у складу са чланом 50. став 1. тачка 3) овог закона.

Увозник садног материјала може да увози и садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти на основу сагласности Министарства из члана 51. став 1. овог закона.

Узорци садног материјала из члана 3. став 1. тачка 1) овог закона могу да се увозе у количинама прописаним овим законом, а на основу сагласности Министарства.

### **Истоветност садног материјала који се увози**

#### **Члан 67.**

Садни материјал из члана 66. ст. 2. и 3. овог закона мора бити истоветан садном материјалу произведеном у складу са овим законом.

Садни материјал који се увози сматра се истоветним садном материјалу који је произведен у Републици Србији, ако садни материјал који се увози испуњава услове прописане овим законом и ако прописи државе у којој је садни материјал произведен, у погледу захтева квалитета, услова и начина спровођења контроле производње, као и примене тих прописа упућују да тај садни материјал испуњава услове који су прописани овим законом.

Услове за признавање истоветности произведеног садног материјала у другој држави проверава Министарство.

Министар може решењем одобрити увоз садног материјала за који се утврди да испуњава услове истоветности.

Решење из става 4. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Захтев за добијање одобрења за увоз садног материјала подноси се на обрасцу који се објављује на интернет страници Министарства.

### **Евиденција о увозу садног материјала**

#### **Члан 68.**

Увозник садног материјала дужан је да води евиденцију о увезеним количинама по групама, биљним врстама, сортама и категоријама садног материјала.

Евиденцију из става 1. овог члана увозник садног материјала дужан је да чува најмање три године.

Садни материјал који се увози мора бити упакован, пломбиран и обележен.

Министар прописује документацију која прати садни материјал приликом увоза, као и садржину евиденције, по групи и врсти, као и категорији садног материјала.

### **Стављање на тржиште садног материјала из увоза**

#### **Члан 69.**

Садни материјал из увоза може да се стави на тржиште, ако:

- 1) је увезен, у складу са прописима којима се уређује здравље биља;
- 2) поседује документ о сортности земље извознице и решење граничног фитосанитарног инспектора о дозволи увоза;
- 3) га прати декларација о садном материјалу са отпремницом;
- 4) испуњава захтеве квалитета садног материјала, у складу са овим законом;
- 5) је упаковано, пломбирано и обележено, у складу са овим законом.

Увозник садног материјала одговоран је за квалитет садног материјала који увози и ставља на тржиште.

### **IV. ПОСТКОНТРОЛНО ИСПИТИВАЊЕ СЕМЕНА И САДНОГ МАТЕРИЈАЛА**

#### **Члан 70.**

Постконтролним испитивањем семена и садног материјала проверава се сортност (сортна оригиналност) и генетичка чистоћа за партије семена и садног материјала за које је издат сертификат о семену, односно сертификат о производњи садног материјала.

За постконтролно испитивање семена и садног материјала као контролни узорак користи се узорак семена и садног материјала који је узет са тржишта.

Министарство обавља постконтролно испитивање.

Министарство може постконтролно испитивање уступити пољопривредној стручној служби у складу са чланом 7. овог закона.

Пољопривредна стручна служба из става 4. овог члана на крају производне године доставља извештај Министарству о извршеним постконтролним испитивањима семена и садног материјала.

Трошкове постконтролног испитивања сноси Министарство.

Министар прописује поступак и методе узимања и испитивања узорака семена и садног материјала, број и величину узорака, као и начин вршења постконтролног испитивања, по групи и врсти, као и категорији семена и садног материјала.

## **V. КОНТРОЛА УВОЗА СЕМЕНА И САДНОГ МАТЕРИЈАЛА**

### **Члан 71.**

Семе и садни материјал подлеже обавезној контроли приликом увоза коју врши гранични фитосанитарни инспектор.

Пре обављеног увоза семена и садног материјала увозник односно његов заступник дужан је да пријави пошиљку семена и садног материјала граничном фитосанитарном инспектору, у складу са прописом којим се уређује здравље биља.

Пријава пошиљке семена и садног материјала мора да садржи податке о количинама семена и садног материјала, по врсти, сорти и категорији.

Контролом из става 1. овог члана утврђује се да ли семе и садни материјал испуњава услове прописане овим законом.

Приликом вршења контроле гранични фитосанитарни инспектор може узимати узорке семена и садног материјала ради лабораторијске анализе.

Ако утврди да семе и садни материјал испуњава услове прописане овим законом у погледу увоза гранични фитосанитарни инспектор решењем дозвољава увоз семена и садног материјала.

Ако гранични фитосанитарни инспектор на основу контроле или резултата анализе узорка утврди да семе и садни материјал не испуњава услове из овог закона решењем ће забранити увоз семена и садног материјала.

Трошкове настале узимањем узорка и лабораторијским анализама узорка семена и садног материјала сноси увозник семена и садног материјала.

## **VI. ПРИКУПЉАЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗМЕНА ПОДАТАКА**

### **Прикупљање и коришћење података**

#### **Члан 72.**

За вођење и одржавање Регистра, евиденције о производњи семена и садног материјала и других евиденција и података који се воде у складу са овим законом Министарство може да користи податке које имају други државни органи, јавне институције и агенције у оквиру прописаних база података.

Министарство може да користи основне топографске планове и карте, различите врсте мапа, као и дигиталне ортофотографске планове и карте које води државни орган надлежан за послове државног премера и катастра непокретности.

### **Размена података**

#### **Члан 73.**

Министарство прослеђује податке из својих регистара и база података другим државним органима и органима локалне самоуправе, као и носиоцима послова од јавног интереса, на захтев, у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Податке из база података могу користити заинтересована лица, у складу са прописима којима се уређује заштита података о личности, у сврху за коју су дати и не могу се уступати трећим лицима.

## **Информациони систем**

### **Члан 74.**

Министарство ће обезбедити повезивање евиденција, регистара и база података из области здравља биља и производње семена и садног материјала са евиденцијама, регистрима и базама података које чувају правна лица и предузетници који су овлашћени од стране Министарства у јединствени информациони систем.

Министарство ће обезбедити да информациони систем из става 1. овог члана буде повезан са интегрисаним пољопривредним информационим системом.

Правно лице и предузетник из става 1. овог члана дужан је да одреди лице које ће водити евиденције и базе података из области семена и садног материјала.

## **Међународна размена података**

### **Члан 75.**

На међународном нивоу, размена података коју врши Министарство обухвата посебно податке о:

- 1) надлежном органу;
- 2) начину и поступку производње и контроле производње семена и садног материјала;
- 3) телу одговорном за контролу производње семена и садног материјала;
- 4) субјектима уписаним у Регистар;
- 5) увозу семена и садног материјала.

Подаци из става 1. овог члана размењују се у складу са међународним конвенцијама и споразумима обавезујућим за Републику Србију.

## **VII. НАДЗОР**

### **Инспекцијски надзор**

### **Члан 76.**

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство преко фитосанитарног инспектора и граничног фитосанитарног инспектора у складу са надлежностима уређеним посебним прописима и овим законом.

Послове фитосанитарног инспектора може да обавља лице које има стечено високо образовање из научне области биотехничке науке – одсек заштита биља, односно фитомедицина или одсек ратарски или одсек воћарско-виноградарски или одсек општи или одсек хортикултуре и пејзажне архитектуре и хортикултуре или одсек прехранбене технологије или из стручне области технолошко инжењерство – одсек за прехранбену технологију на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету, радно искуство у струци од најмање три године и положен државни стручни испит.

Послове граничног фитосанитарног инспектора може да обавља лице које има стечено високо образовање из научне области биотехничке науке – одсек заштита биља, односно фитомедицина или одсек ратарски или одсек воћарско-виноградарски или одсек општи или одсек хортикултуре и пејзажне архитектуре и хортикултуре на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету, радно искуство у струци од најмање три године и положен државни стручни испит.

### **Дужности правног лица и предузетника приликом вршења инспекцијског надзора**

#### **Члан 77.**

Правно лице и предузетник дужан је да омогући фитосанитарном инспектору и граничном фитосанитарном инспектору вршење надзора и да му без одлагања стави на увид и располагање потребну документацију и друге доказе, као и да се изјасни о чињеницама које су од значаја за вршење надзора.

### **Права и дужности фитосанитарног инспектора**

#### **Члан 78.**

У вршењу послова инспекцијског надзора, фитосанитарни инспектор има право и дужност да проверава:

- 1) да ли је правно лице и предузетник који се бави производњом, дорадом, стављањем на тржиште и увозом семена, односно производњом, стављањем на тржиште и увозом садног материјала уписан у Регистар семена и садног материјала из члана 12. став 1. овог закона;
- 2) испуњеност услова за обављање делатности у погледу објеката, одговарајуће опреме, уређаја, као и у погледу стручног кадра у складу са овим законом (члан 13. став 2);
- 3) да ли је правно лице и предузетник уписан у Регистар пријавио Министарству промену податка у складу са чланом 14. став 3. овог закона;
- 4) да ли правно лице и предузетник уписан у Регистар испуњава обавезе из члана 16. став 1. овог закона;
- 5) да ли правно лице и предузетник уписан у Регистар чува податке из евиденција у складу са чланом 16. став 2. овог закона;
- 6) да ли произвођач семена производи семе сорте која је уписана у Регистар сорти, односно Регистар заштићених биљних сорти, односно да ли произвођач семена који производи семе сорте која се не уписује у Регистар сорти поседује податке описа и карактеристике сорте или биљне врсте (члан 19. став 1);
- 7) да ли произвођач семена за чији рачун се производња семена обавља у другој држави има претходну сагласност Министарства (члан 19. став 2);
- 8) да ли произвођач семена производи семе сорте која није уписана у Регистар сорти за потребе страног наручиоца уз одобрење Министарства (члан 20. став 1);

9) да ли је произвођач семена извршио извоз целокупне количине семена у року утврђеном у решењу и о томе доставио доказ Министарству (члан 20. став 2);

10) да ли произвођач семена производи предосновно семе сорте по прибављеном одобрењу Министарства у складу са чланом 20. став 3. овог закона;

11) да ли је произвођач семена ставио семе на тржиште супротно одредби члана 20. став 5. овог закона;

12) да ли је произвођач семена поднео пријаву за контролу производње семена у прописаном року у складу са чланом 21. став 1. овог закона;

13) да ли произвођач семена води и чува евиденције о производњи семена у складу са чланом 21. ст. 2. и 3. овог закона;

14) да ли произвођач семена чува етикете и потврду или рачун у складу са чланом 21. став 4. овог закона;

15) да ли произвођач семена испуњава услове за обављање контроле под надзором и обавља контролу под надзором у складу са чланом 23. став 3. овог закона;

16) да ли произвођач семена који обавља контролу под надзором издаје уверење о признавању семенског усева, као и да ли води и чува евиденцију о издатим уверењима у складу са чланом 24. ст. 5. и 6. овог закона;

17) да ли дорађивач семена дорађује натурално семе у складу са чланом 26. ст. 2. и 4. овог закона;

18) да ли је дорађивач семена извезао целокупне количине семена и доставио доказ Министарству у складу са чланом 26. став 5. овог закона;

19) да ли дорађивач семена води евиденцију и чува документацију о количини преузетог натуралног и дорађеног семена у складу са чланом 27. став 2. овог закона;

20) да ли дорађивач семена формира партије семена од семена различитих сорти, године производње и земље порекла супротно члану 27. став 3. овог закона;

21) да ли свака компонента у мешавини семена испуњава захтеве квалитета у складу са чланом 28. став 2. овог закона;

22) да ли је дорађивач семена обележио мешавину семена посебном етикетом и да ли чува документацију и води евиденцију о припремљеним мешавинама семена у складу са чланом 28. ст. 3. и 4. овог закона;

23) да је натурално семе одвојено и обележено и да ли га прати потребна документација у свим фазама производње и дораде у складу са чланом 29. ст. 1-3. овог закона;

24) да ли дорађивач семена доставља Министарству податке о преузетим и дорађеним количинама натуралног семена за сваки семенски усева у складу са чланом 29. став 4. овог закона;

25) да ли дорађивач семена поступа са отпадом од дораде семена у складу са чланом 31. ст. 1. и 2. овог закона;

26) да ли семе које је стављено на тржиште испуњава захтеве квалитета (члан 32. став 1);

27) да ли је за семе које не испуњава све захтеве квалитета и које се ставља на тржиште издато одобрење Министарства у складу са чланом 33. став 1. овог закона;

28) да ли семе из члана 33. став 1. овог закона, које се ставља на тржиште, испуњава захтеве у погледу здравственог стања и да ли је посебно обележено у складу са чланом 33. став 2. овог закона;

29) да ли је дорађивач семена за семе за које је извршена контрола под надзором издао сертификат о семену у складу са чланом 36. став 2. овог закона;

30) да ли дорађивач семена води и чува евиденцију о издатим сертификатима о семену, као и да ли је доставио примерак сертификата о семену Министарству у складу са чланом 36. ст. 3-5. овог закона;

31) да ли је семе које је стављено на тржиште упаковано и обележено у складу са чланом 38. ст. 1-3. и чланом 39. ст. 1-3. овог закона;

32) да ли дорађивач семена односно увозник семена води евиденцију и поступа са етикетама у складу са чланом 40. став 7. овог закона;

33) да ли дорађивач семена односно увозник семена води евиденцију о одштампаним етикетама за мала паковања у складу са чланом 41. став 3. овог закона;

34) да ли се препакивање и мерења семена обавља супротно члану 42. ст. 1. и 2. овог закона;

35) да ли се семе ставља на тржиште у складу са чланом 44. ст. 1-3. овог закона;

36) да ли се приликом стављања на тржиште семе складишти у складу са чланом 44. став 5. овог закона;

37) да ли се семе продаје ван продајног објекта (члан 44. став 6);

38) да ли увозник семена увози семе и води евиденцију у складу са чланом 46. ст. 1-3. овог закона;

39) да ли се семе из увоза ставља на тржиште у складу са чланом 47. овог закона;

40) да ли произвођач садног материјала производи садни материјал сорте која је уписана у Регистар сорти, односно Регистар заштићених биљних сорти, односно да ли произвођач садног материјала који производи садни материјал сорте која се не уписује у Регистар сорти поседује податке описа и карактеристике сорте или биљне врсте у складу са чланом 50. став 1. овог закона;

41) да ли произвођач садног материјала води и чува податке у складу са чланом 50. ст. 2. и 3. овог закона;

42) да ли произвођач садног материјала производи садни материјал за потребе страног наручиоца у складу са чланом 51. став 1. овог закона;

43) да ли је произвођач садног материјала извршио извоз целокупне количине садног материјала и доставио доказ Министарству у складу са чланом 51. став 2. овог закона;

44) да ли произвођач садног материјала производи садни материјал сорте предосновне категорије сорте која је у поступку признавања супротно одредби члана 51. став 3. овог закона;

45) да ли произвођач садног материјала умножава и ставља у промет садни материјал пре доношења решења о признавању сорте (члан 51. став 4);

46) да ли је производња садног материјала просторно и јасно изолована, а садни материјал посебно обележен у складу са чланом 51. став 5. овог закона;

47) да ли је произвођач садног материјала ставио на тржиште садни материјал супротно члану 51. став 6. овог закона;

48) да ли је произвођач садног материјала пријавио производњу садног материјала и да ли води евиденцију у складу са чланом 52. ст. 1-3. овог закона;

49) да ли произвођач садног материјала чува етикету и потврду или рачун у складу са чланом 52. став 4. овог закона;

50) да ли произвођач садног материјала испуњава услове за обављање контроле под надзором и обавља контролу под надзором у складу са чланом 54. став 3. овог закона;

51) да ли произвођач садног материјала који обавља контролу под надзором сачињава записник, издаје сертификат и води евиденцију у складу са чланом 55. ст. 4-6. овог закона;

52) да ли произвођач садног материјала води евиденцију и поступа са етикетама у складу са чланом 56. став 7. овог закона;

53) да ли произвођач садног материјала који обавља контролу под надзором издаје етикете и води евиденцију у складу са чланом 57. ст. 1. и 2. овог закона;

54) да ли садни материјал који је стављен на тржиште испуњава захтеве квалитета у складу са чланом 59. став 2. овог закона;

55) да ли је за садни материјал који не испуњава све захтеве квалитета у односу на вегетативну развијеност издато одобрење Министарства у складу са чланом 60. став 1. овог закона;

56) да ли садни материјал из члана 60. овог закона, који се ставља на тржиште, испуњава услове у погледу здравственог стања и да ли је посебно обележен у складу са чланом 60. став 2. овог закона;

57) да ли је садни материјал упакован и обележен у складу са чланом 61. став 1. овог закона;

58) да ли садни материјал који се ставља на тржиште прати декларација о садном материјалу уз отпремницу у складу са чланом 62. став 1. овог закона;

59) да ли произвођач садног материјала води евиденцију и чува документацију о издатим декларацијама о садном материјалу уз отпремницу у складу са чланом 62. став 3. овог закона;

60) да ли се садни материјал ставља на тржиште у складу са чланом 63. став 2. и чланом 64. ст. 1. и 2. овог закона;

61) да ли се садни материјал ставља на тржиште ван продајног објекта супротно члану 64. став 3. овог закона;

62) да ли мали произвођач производи и ставља на тржиште садни материјал у складу са чланом 65. овог закона;

63) да ли увозник садног материјала увози садни материјал у складу са чланом 66. ст. 1-3. овог члана;

64) да ли увозник садног материјала води и чува евиденцију у складу са чланом 68. ст. 1. и 2. овог члана;

65) да ли се садни материјал из увоза ставља на тржиште у складу са чланом 69. овог закона.

### **Права и дужности граничног фитосанитарног инспектора**

#### **Члан 79.**

У вршењу послова инспекцијског надзора, фитосанитарни инспектор има право и дужност да проверава:

1) да ли натурално семе из увоза које се дорађује прати одговарајући сертификат или документ о сортности у складу са чланом 30. овог закона;

2) да ли увозник семена обавља увоз у складу са чланом 45. овог закона;

3) да ли увозник семена увози семе и води евиденцију у складу са чланом 46. ст. 1-3. овог закона;

4) да ли увозник семена увози семе ради стављања на тржиште Републике Србије које је третирано средствима за заштиту биља која садрже активну материју која се не налази на Листи одобрених активних супстанци супротно члану 46. став 4. овог закона;

5) да ли увозник садног материјала увози садни материјал у складу са чланом 66. ст. 1-4. овог закона;

6) да ли је садни материјал који се увози упакован, пломбиран и обележен у складу са чланом 68. став 3. овог закона;

### **Мере које налаже фитосанитарни инспектор**

#### **Члан 80.**

У вршењу послова из члана 78. овог закона фитосанитарни инспектор може да:

1) забрани обављање делатности производње, дораде, стављања на тржиште или увоза семена, односно обављање делатности производње, стављања на тржиште или увоза садног материјала правном лицу и предузетнику ако није уписан у Регистар за обављање одређене делатности, осим правном лицу и предузетнику који се бави искључиво стављањем на тржиште малих паковања семена, односно стављањем у малопродају садног материјала у оригиналном паковању и/или стављањем у малопродају семена и садног материјала украсног биља;

2) забрани обављање делатности производње, дораде, стављања на тржиште или увоза семена, односно обављање делатности производње, стављања на тржиште или увоза садног материјала правном лицу и предузетнику ако не испуњава или престане да испуњава услове за обављање одређене делатности у складу са овим законом;

3) нареди правном лицу и предузетнику који се бави производњом, дорадом, стављањем на тржиште или увозом семена, односно обављањем делатности производње, стављања на тржиште или увоза садног материјала да испуњава обавезе из овог закона;

4) забрани производњу семена ако се не производи у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

5) забрани дораду семена ако се не обавља у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

6) забрани дораду семена ако натурално семе не прати одговарајућа документација;

7) забрани стављање на тржиште семена ако семе није упаковано, обележено и стављено на тржиште у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

8) забрани мерењавање и препакивање семена ако се врши супротно одредбама овог закона;

9) забрани стављање на тржиште семена чији квалитет није испитан у складу са овим законом;

10) забрани стављање на тржиште семена ако не испуњава захтеве квалитета;

11) забрани стављање на тржиште семена ако се обавља супротно одредбама овог закона;

12) забрани стављање на тржиште семена ван продајног објекта;

13) забрани стављање на тржиште семена ако продајни објекат не испуњава прописане услове;

14) забрани да се увезено семе ставља на тржиште ако није у складу са одредбама овог закона;

15) забрани производњу садног материјала ако се садни материјал производи супротно одредбама овог закона;

16) забрани производњу и стављање на тржиште садног материјала који не испуњава прописане услове и захтеве квалитета;

17) забрани стављање на тржиште садног материјала ако није упакован, обележен и пломбиран у складу са овим законом;

18) забрани стављање на тржиште садног материјала ако се не обавља у складу са овим законом;

19) забрани стављање на тржиште садног материјала ако се врши ван продајног места односно објекта;

20) забрани производњу и стављање на тржиште садног материјала малом произвођачу ако поступа супротно члану 65. овог закона;

21) нареди отклањање утврђених неправилности, ако се у поступку надзора утврди да пропис о семену и садном материјалу није примењен или је неправилно примењен и одреди за то потребан рок;

22) одузме и уништи семе и садни материјал који се производи, дорађује, обележава, ставља на тржиште и увози супротно одредбама овог закона;

23) поднесе захтев за покретање прекршајног поступка и пријаву за привредни преступ због повреде одредаба овог закона;

24) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са овим законом.

Мере из става 1. овог члана фитосанитарни инспектор налаже решењем.

## **Мере које налаже гранични фитосанитарни инспектор**

### **Члан 81.**

У вршењу послова из члана 79. овог закона гранични фитосанитарни инспектор може да:

- 1) забрани увоз семена ако се не увози у складу са овим законом;
- 2) забрани увоз садног материјала ако се не увози у складу са овим законом.

### **Жалба на решење фитосанитарног инспектора и граничног фитосанитарног инспектора**

### **Члан 82.**

Против решења фитосанитарног инспектора и граничног фитосанитарног инспектора може се изјавити жалба министру, у року од осам дана од дана достављања решења.

Министар о жалби одлучује у року од 30 дана од дана достављања жалбе.

Жалба не одлаже извршење решења.

Решење министра по жалби је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На питања инспекцијског поступка која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује инспекцијски надзор.

### **Трошкови приликом одузимања, чувања и уништавања семена и садног материјала**

### **Члан 83.**

Трошкови који настају приликом одузимања, чувања и уништавања семена и садног материјала падају на терет лица од којих су семе и садни материјал одузети.

Одузето семе и садни материјал може лицитацијом да се прода заинтересованом правном лицу или предузетнику.

Одузето семе и садни материјал, ако није третирано средствима за заштиту биља и ако испуњава прописане захтеве квалитета, може да се користи за исхрану рибе, стоке, производњу сточне хране и индустријску прераду.

### **Трошкови испитивања и утврђивања квалитета узорака семена и садног материјала**

### **Члан 84.**

У вршењу инспекцијског надзора испитивања и утврђивања квалитета узорка семена и садног материјала узорак узима фитосанитарни инспектор и гранични фитосанитарни инспектор.

Дирекција и/или овлашћена лабораторија обавља испитивање и утврђивање квалитета узорака из става 1. овог члана.

Трошкове испитивања и утврђивања квалитета узорака из става 1. овог члана сноси правно лице и предузетник од кога је узорак узет, ако семе и садни материјал не одговара прописаном квалитету, односно Министарство ако семе и садни материјал одговара прописаном квалитету.

## VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

### Привредни преступ

#### Члан 85.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице, ако:

1) обавља делатност производње, дораде, стављања на тржиште и увоза семена, односно производње, стављања на тржиште и увоза садног материјала, а није уписано у Регистар (члан 12. став 1);

2) производи семе сорте која није уписана у Регистар сорти, односно није уписана у Регистар заштићених биљних сорти, односно производи семе сорте уписане у Регистар заштићених биљних сорти, а није носилац права оплемењивача односно нема овлашћење носиоца права оплемењивача односно нема закључен уговор о лиценци, односно ако производи семе сорте која се не уписује у Регистар сорти, а не поседује податке описа и карактеристике сорте или биљне врсте (члан 19. став 1);

3) производи семе без претходног одобрења Министарства (члан 20. ст. 1. и 3) и ставља на тржиште супротно одредби члана 20. став 5. овог закона;

4) обавља контролу под надзором производње семена без овлашћења Министарства или супротно овлашћењу Министарства (члан 23. став 3);

5) дорађује натурално семе из домаће производње или увоза, а не прати га потребна документација (члан 26. ст. 2. и 4);

6) обавља препакивање семена без претходног одобрења Министарства (члан 42. став 2);

7) ставља на тржиште семе супротно члану 44. став 3. овог закона;

8) увози семе супротно члану 45. ст. 2. и 3. овог закона;

9) увози семе ради стављања на тржиште Републике Србије које је третирано средствима за заштиту биља која садрже активну материју која се не налази на Листи одобрених активних супстанци (члан 46. став 4);

10) семе из увоза ставља на тржиште супротно члану 47. овог закона;

11) производи садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти или Регистар заштићених биљних сорти или која не припада групи и врстама које се не уписују у Регистар сорти, а не поседује податке описа и карактеристике сорте или биљне врсте (члан 50. став 1);

12) производи садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти за потребе страног наручиоца без претходног одобрења Министарства (члан 51. став 1);

13) није извршио извоз садног материјала сорте која није уписана у Регистар сорти, а који је произвео за потребе страног наручиоца (члан 51. став 2);

14) производи садни материјал предосновне категорије сорте која је у поступку признавања без претходног одобрења или супротно решењу Министарства (члан 51. став 3);

15) обавља контролу под надзором производње садног материјала без овлашћења или супротно овлашћењу Министарства (члан 54. став 3);

16) ставља на тржиште садни материјал супротно одредбама члана 64. став 1. овог закона;

17) увози садни материјал супротно члану 66. овог закона;

Новчаном казном у износу од 2.000 динара до 200.000 динара казниће се за привредни преступ из става 1. овог члана и одговорно лице у правном лицу.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу да врши одређене дужности, у трајању од шест месеци до десет година.

### **Прекршај правног лица**

#### **Члан 86.**

Новчаном казном у износу од 50.000 динара до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) не пријави промену података уписаних у Регистар (члан 14. став 3);
- 2) не поднесе пријаву за контролу производње у прописаном року (члан 21. став 1);
- 3) не води и не чува евиденције о производњи семена (члан 21. ст. 2. и 3);
- 4) не чува етикете и потврду или рачун као доказ о пореклу употребљеног семена за заснивање семенског усева у прописаном року (члан 21. став 4);
- 5) не води и не чува евиденције о контроли и издатим уверењима о признавању семенског усева у прописаном року (члан 24. став 5);
- 6) не води евиденцију и не чува у прописаном року документацију о количини преузетог натуралног и дорађеног семена (члан 27. став 2);
- 7) формира партију семена од семена различитих сорти, године производње и земље порекла (члан 27. став 3);
- 8) није обележио посебном етикетом мешавину семена и не води евиденцију и не чува документацију о припремљеним мешавинама семена у прописаном року (члан 28. ст. 3. и 4);
- 9) не поступа са натуралним семеном у складу са чланом 29. ст. 1- 3. овог закона;
- 10) не достави Министарству податке о преузетим количинама натуралног семена за сваки семенски усев у прописаном року (члан 29. став 4);
- 11) не уништава отпад који је настао дорадом семена у складу са чланом 31. став 2;
- 12) не води евиденцију о преузетим етикетама и није вратио неискоришћене етикете у складу са чланом 40. став 7. овог закона;
- 13) не води евиденцију о одштампаним етикетама за мала паковања (члан 41. став 3);
- 14) не складишти семе на начин којим се обезбеђује очување његовог квалитета (члан 44. став 5);
- 15) обавља продају семена ван продајног објекта (члан 44. став 6);
- 16) не поднесе пријаву за контролу производње садног материјала (члан 52. став 1);

17) не води и не чува евиденцију производње садног материјала (члан 52. ст. 2. и 3);

18) не чува етикете и потврду или рачун као доказ о пореклу употребљеног садног материјала (члан 52. став 4);

19) не води евиденцију о контроли, узорковању, испитивању садног материјала, као и о издатим сертификатима и не достави један примерак Министарству у складу са чланом 55. ст. 5. и 6. овог закона;

20) не води евиденције о преузетим етикетама и није вратио неискоришћене етикете (члан 56. став 7);

21) не води евиденцију о издатим етикетама и не доставља извештај о издатим етикетама (члан 57. став 2);

22) не води евиденцију о издатим декларацијама о садном материјалу уз отпремницу (члан 62. став 3);

23) не складишти садни материјал на начин који обезбеђује очување његовог квалитета и ставља на тржиште садни материјал ван продајног места односно објекта (члан 64. ст. 2. и 3);

24) производи и ставља на тржиште садни материјал супротно члану 65. овог закона;

25) не води и не чува евиденцију о увезеним количинама садног материјала (члан 68. ст. 1. и 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 динара до 150.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

#### **Прекршај предузетника**

##### **Члан 87.**

Новчаном казном од 10.000 динара до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако учини радње из члана 85. став 1. и члана 86. став 1. овог закона.

#### **Прекршај физичког лица**

##### **Члан 88.**

Новчаном казном од 5.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако се бави производњом, дорадом, стављањем на тржиште или увозом семена, односно производњом, стављањем на тржиште или увозом садног материјала.

### **IX. УСКЛАЂИВАЊЕ СА ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

##### **Члан 89.**

Овај закон усклађен је са свим начелима из:

1) Директиве Савета 66/401/ЕЕЗ од 14. јуна 1966. године о стављању на тржиште семена крмног биља (СЛ L 125, 11. 7. 1966.);

2) Директиве Савета 66/402/ЕЕЗ од 14. јуна 1966. године о стављању на тржиште семена житарица (СЛ L 125, 14. 6. 1966.);

3) Директиве Савета 68/193/ЕЕЗ од 9. априла 1968. године о стављању на тржиште садног материјала за вегетативно умножавање винове лозе (СЛ L 93, 17. 4. 1968.);

4) Директиве Савета 98/56/EЗ од 20. јула 1998. године о стављању пољопривредног садног материјала украсног биља на тржиште (СЛ L 226, 13. 8. 1998.);

5) Директиве Савета 2002/53/EЗ о заједничкој сортној листи пољопривредних биљних врста (СЛ L 193, 20. 7. 2002.);

6) Директиве Савета 2002/54/EЗ од 13. јуна 2002. године о стављању на тржиште семена репе (СЛ L 193, 20. 7. 2002.)

7) Директиве Савета 2002/55/EЗ од 13. јуна 2002. године о стављању на тржиште семена поврћа (СЛ L 193, 20. 7. 2002.);

8) Директиве Савета 2002/56/EЗ од 13. јуна 2002. године о стављању на тржиште семенског кромпира (СЛ L 193, 20. 7. 2002.);

9) Директиве Савета 2002/57/EЗ од 13. јуна 2002. године о стављању на тржиште семена уљарица и предивног биља (СЛ L 193, 20. 7. 2002.);

10) Директиве Савета 2008/72/EЗ од 15. јула 2008. године о стављању на тржиште садног материјала поврћа, осим семена (СЛ L 205, 1. 8. 2008.);

11) Директиве Савета 2008/90/EЗ од 29. септембра 2008. године о стављању на тржиште репродуктивног садног материјала и садница намењених производњи воћа (СЛ L 267, 8. 10. 2008.).

## **Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

### **Настављање обављања делатности**

#### **Члан 90.**

Правно лице и предузетник који је уписан у Регистар произвођача семена, расада, мицелија јестивих и лековитих гљива и Регистар дорађивача семена у складу са Законом о семену („Службени гласник РС”, бр. 45/05 и 30/10 - др. закон), односно у Регистар произвођача садног материјала воћака, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 30/10 - др. закон) даном ступања на снагу овог закона постају уписани у Регистар у складу са овим законом.

Правно лице и предузетник из става 1. овог члана дужно је да најкасније до истека годину дана од дана ступања на снагу овог закона поднесе Министарству изјаву о наставку обављања делатности за које је регистровано.

Правно лице и предузетник из става 1. овог члана не плаћа таксу за подношење изјаве о наставку обављања делатности за које је регистровано.

Правно лице и предузетник из става 1. овог члана које у прописаном року не достави изјаву о наставку обављања делатности за које је регистровано, брише се из Регистра решењем.

Решење из става 4. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

### **Рок за усклађивање пословања**

#### **Члан 91.**

Правна лица и предузетници који се баве производњом, дорадом, стављањем на тржиште и увозом семена, односно правна лица и предузетници који се баве производњом, стављањем на тржиште и увозом садног материјала дужна су да ускладе своје пословање са одредбама овог закона и прописа донетих на основу закона најкасније у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

## **Настављање обављања послова**

### **Члан 92.**

Овлашћене организације за вршење одређених послова из области семена и садног материјала у складу са Законом о семену („Службени гласник РС”, бр. 45/05 и 30/10 - др. закон), Законом о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 30/10 - др. закон) и Законом о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, бр. 54/93, 67/93 - др. закон, 35/94, 43/94 - исправка, 135/04 - др. закон, 18/05 - др. закон, 45/05 - др. закон и 101/05 - др. закон) настављају да обављају послове до истека рока на који су овлашћене.

## **Окончавање започетих поступака**

### **Члан 93.**

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са одредбама Закона о семену („Службени гласник РС”, бр. 45/05 и 30/10 - др. закон), Закона о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, бр. 54/93, 67/93 - др. закон, 35/94, 43/94 - исправка, 135/04 - др. закон, 18/05 - др. закон, 45/05 - др. закон и 101/05 - др. закон) и Закона о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 30/10 - др. закон).

## **Рок за доношење подзаконских прописа и примена подзаконских прописа**

### **Члан 94.**

Подзаконски прописи за спровођење овог закона биће донети у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се прописи донети на основу Закона о семену („Службени гласник РС”, бр. 45/05 и 30/10 - др. закон), Закона о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, бр. 54/93, 67/93 - др. закон, 35/94, 43/94 - исправка, 135/04 - др. закон, 18/05 - др. закон, 45/05 - др. закон и 101/05 - др. закон) и Закона о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 30/10 - др. закон), ако нису у супротности са овим законом.

## **Пословање субјеката од дана приступања Европској унији**

### **Члан 95.**

Од дана приступања Европској унији:

1) субјекти који су регистровани у држави чланици Европске уније за производњу, дораду, промет на мало и велико и увоз семена и садног материјала сматраће се уписаним у Регистар;

2) семе и садни материјал који је произведен у државама чланицама Европске уније сматраће се да испуњава захтеве утврђене овим законом;

3) увозом семена и садног материјала сматраће се увоз из држава које нису чланице Европске уније (у даљем тексту: треће земље);

4) увоз семена и садног материјала из трећих земаља може се обављати на основу одобрења надлежног тела Европске уније;

5) семе и садни материјал који из трећих земаља увезе друга држава чланица Европске уније на основу одобрења из тачке 4) овог члана може се стављати на тржиште у Републици Србији;

6) стављање на тржиште семена и садног материјала у ограниченom временском року из чл. 33. и 60. овог закона може да се обавља на основу одобрења надлежног тела Европске уније.

### **Достављање подзаконских прописа Европској унији**

#### **Члан 96.**

Министарство ће од дана приступања Европској унији достављати Европској комисији прописе донете на основу овог закона, омогућити инспекцијске прегледе и спровођење контролних испитивања на семену и садном материјалу.

### **Престанак важења ранијих закона**

#### **Члан 97.**

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

- 1) Закон о семену („Службени гласник РС”, бр. 45/05 и 30/10 - др. закон);
- 2) Закон о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, бр. 54/93, 67/93 - др. закон, 35/94, 43/94 - исправка, 135/04 - др. закон, 18/05 - др. закон, 45/05 - др. закон и 101/05 - др. закон);
- 3) Закон о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 30/10 - др. закон).

### **Ступање на снагу**

#### **Члан 98.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.